

Toon Fret · fluit

Les Chants de Nectaire

- zondag 22 september | 11.45 - 13.15 uur
CONCERTWANDELING *
- KAPEL ZUSTERS VAN HET ARME KINDJE JEZUS
- SYNAGOGUE
- SINT ANDRIESKAPEL

bidden & smeken

19 - 22 sept 2019

Charles Koechlin 1867-1950

Les Chants de Nectaire opus 200 · 3me Série

III. Prières, cortèges et danses pour les Dieux familiers (pour la flûte de Nectaire) · SELECTIE

KAPEL ZUSTERS VAN HET ARME KINDJE JEZUS

- i. Prière dans le mode dorien
- iv. Cortège de jeunes filles
- v. Danses au soleil du matin dans la campagne
- vi. Prière des enfants
- viii. Danses pour saluer le retour du printemps
- ix. Épithalame
- x. Prière de l'épouse dont le mari est parti à la guerre

SYNAGOGUE

- xii. Prière funéraire
- xiii. Danse pour célébrer d'heureuses fiançailles
- xiv. Prière des orphelins
- xvi. Tityre remercie les Dieux
- xvii. Hymne du philosophe devant la nuit d'étoiles
- xxviii. Danses d'adolescents devant la maison heureuse
- xix. Le Maître enseigne à ses élèves la vie harmonieuse des sages antiques
- xx. Ronde joyeuse dans les prés fleuris

SINT ANDRIESKAPEL

- xxi. Prière aux Sages de la Forêt
- xxii. Prière aux Dieux protecteurs du foyer
- xxv. 'Danse'
- xxvii. Incantation pour écarter les mauvais esprits
- xxviii. Danse des faunes familiers
- xxx. Prière pour guérir un malade
- xxxi. Cortège d'actions de grâce

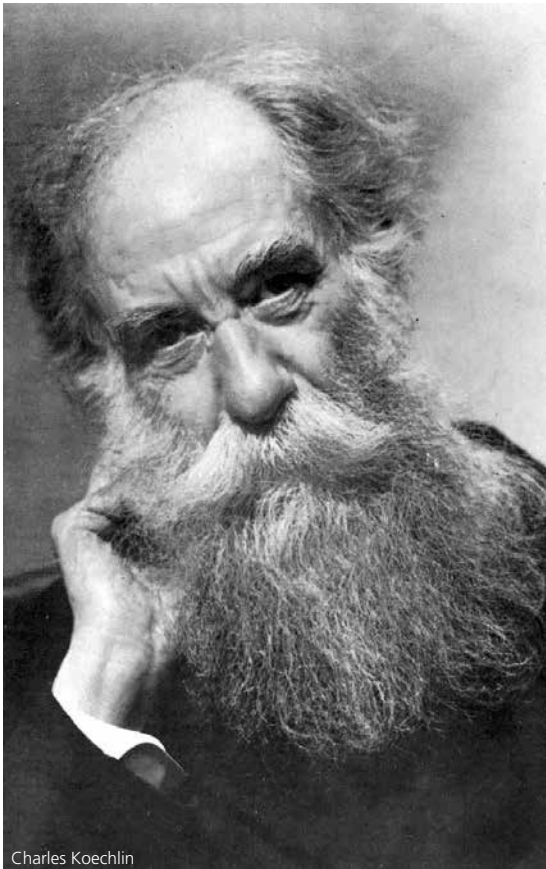
* Een korte wandeling langs drie verborgen schatten in de binnenstad van Maastricht met op elke locatie een optreden van ongeveer 15 minuten.

Vertrek vanaf Theater aan het Vrijthof om 11.45 uur; terugkeer aldaar om 13.15 uur.

Les Chants de Nectaire

De Franse componist Charles Koechlin is een veelzijdig mens. Als musicus speelt hij onder meer hobo, hoorn en piano, als componist schrijft hij een labyrintachtig oeuvre met meer dan 225 opusnummers. Opgeleid aan de fameuze École Polytechnique in Parijs leert hij het vak van astronoom en als fotograaf publiceert hij het album *PORTS*. Daarnaast is hij criticus, schrijft lesboeken over harmonie en orkestratie die nog steeds worden gebruikt. En wat weinigen weten, hij is een zeer goede vriend van Erik Satie.

Andere dan de West-Europese culturen hebben zijn belangstelling en literatuur is vaak de inspiratiebron voor zijn composities, zoals zijn meest bekende *Le livre de la Jungle* naar Rudyard Kipling of *Les heures Persanes* naar Pierre Loti.

Charles Koechlin

Inspiratiebron voor *Les Chants de Nectaire* (opus 198, 199 en 200) is een opmerking van de schrijver Romain Rolland, die zich verdiepte in de Hindoe-cultuur en Koechlin aanspoorde zich in 'de monodische tuin' te verplaatsen. De satirische roman *La révolte des anges* van Anatole France (1844-1924) geeft letterlijk de titels voor de composities die Koechlin schreef voor de tuinman Nectaire, een personage in dit boek. Deze Nectaire is niet alleen tuinman, hij is ook bibliothecaris en een gevallen engel. Vrijheid is het kernwoord,

Koechlin begint met componeren op 3 mei 1944 met het vooruitzicht van de bevrijding van Frankrijk (deel 1 komt tot stand op het strand voor zijn huis in de Var). Het verlangen van Nectaire om de wereld mooier te maken is dus een uiterst actueel gegeven. Koechlin voltooit de compositie op 27 september van hetzelfde jaar, met een onderbreking in de maanden juli en augustus. Deze cyclus – waarin hij zo veel oog heeft voor detail – heeft hij dus in drie maanden geschreven. *Les Chants de Nectaire* bestaat uit drie series (opus 198, 199 en 200) van elk 32 stukken. Deze 96 composities zijn samen goed voor ongeveer drie uur muziek. Koechlin's kennis van de astronomie verklaart misschien de grote, soms extreme lengte van zijn muzikale spanningsbogen. Kijken naar het heelal is immers kijken in de tijd. De melodieën in *Les Chants de Nectaire* zijn tijdloos. Geschreven voor één enkele fluit is het een compositie die alles overkoepelt.

Daarbij kiest Koechlin voor de meest pure vorm, de monodie. Harmonie of akkoorden zijn niet aan de orde, wel een schier eindeloze reeks variaties binnen intervallen. Het meest monodische instrument, het dichtst bij de menselijke stem, is de dwarsfluit. Het instrument dat ook Nectaire bespeelt.

Achter de monodieën die u tijdens deze uitvoering gaat horen, schuilt een diepe humaniteit. Als pacifist verzorgde Koechlin als verpleger tijdens de oorlog gewonden en de 'Dieux familiers' uit de titel van opus 200 zijn de mindere goden; de buur, U en ik. ♦

Leendert de Jonge

Toon Fret

Toon Fret heeft naam gemaakt als fluitist van Oxalys en Het Collectief, Belgische kamermuziekensembles met een internationale uitstraling. Sinds 2011 vormt hij een duo met pianiste Veronika Iltchenko, met wie hij drie cd's heeft opgenomen: *Le temps retrouvé*, *Die Welt von Gestern* en *Origins*. Hij heeft concerten gegeven op de belangrijkste podia in Europa, Amerika en Azië. De meer dan dertig cd-opnamen waaraan hij heeft meegewerkt werden enthousiast onthaald in internationale tijdschriften als *Diapason*, *Classica* en *BBC Music Magazine*. Al tijdens zijn studie was hij laureaat van de belangrijkste Belgische concoursen, waaronder Tenuto en Belfius Classics.

Toon Fret studeerde in Brussel, Parijs, Maastricht en Basel bij Gaby Van Riet, Michel Lefebvre, Barthold Kuijken, Ida Ribera en Peter-Lukas Graf.

Toon Fret is docent fluit en kamermuziek aan het Stedelijk Conservatorium van Leuven en aan het Conservatoire Royal de Liège.

Toon Fret © Marco Borggreve

Begin jaren negentig maakt de Nederlandse fluitist Leendert de Jonge, de auteur van deze toelichting, kennis met *Les Chants de Nectaire* van Charles Koechlin. Deze omvangrijkste compositie voor fluit solo fascineert hem onmiddellijk en hij verzorgt de wereldpremière, zowel voor publiek als op cd. In een gesprek met *de Volkskrant* in 1995 zegt Leendert de Jonge: 'Alleen die eerste noot al, een lage c, *pianississimo*, *presque rien*, en zo gaat het door. Bijna geen maatstrepen, lange noten, episodes die door een komma worden afgebakend, en steeds een extreem zachte dynamiek. In de volgende stukken komt er geleidelijk meer beweging in, maar het gaat telkens terug naar het zachte. Hij kiest niet voor speelse deuntjes, maar voor uitgesponnen, bijna tijdloze melodieën. Alsof hij zoekt naar de binnenkant van het instrument. En met al die stukjes maakt hij dan drie gigantische spanningsbogen. Soms is het heel naïef, aan de andere kant hoor je in een aantal delen dat hij écht de verbinding is tussen Debussy en Messiaen.'

❖ Cappella Amsterdam
m.m.v. VU-Kamerkoor *
Krista Audere · dirigent
Maartje van de Wetering · voordracht

zondag 22 september · 15.00 - 16.30 uur
ONZE LIEVE VROUWEBASILIEK · € 20

Ton de Leeuw Prière

Arvo Pärt And I heard a voice...

Alfred Schnittke Three Sacred Hymns

Arvo Pärt Gebed na de Kanon (uit Kanon Pokajanen)

Pēteris Vasks Pater noster

Krists Auznieks Song of Myself *

Cappella Amsterdam, een van de vocale topensembles van Nederland, wordt internationaal veelvuldig uitgenodigd en gelauwerd. Onder leiding van de jonge Krista Audere, opgegroeid in de rijke Letse koorcultuur, vertolkt het ensemble muzikale smeebeden in de vorm van intieme liefdesbrieven, met werken van Pärt, Vasks, Auznieks, Schnittke en De Leeuw.

Actrice Maartje van de Wetering draagt gedeelten voor uit briefwisselingen tussen onder anderen Jean-Paul Sartre en Simone de Beauvoir, Johnny Cash en June Carter en van Beethoven aan zijn 'eeuwige geliefde'.

❖ **SLOTCONCERT**

Misa Flamenca
Eva Rubichi, Coral de los Reyes,
Carmen Grilo, Manuel de la Fragua en
Pedro Garrido 'Niño de la Fragua' · zang
Juan Manuel Moneo en Eva Pons · gitaar

zondag 22 september · 17.00 - 18.00 uur

THEATER AAN HET VRIJTHOF | PAPHYRUSZAAL · € 24

Dat de flamenco zich ook, en wel zeer sterk, verhoudt tot het sacrale is misschien niet iedereen bekend. Althans tot nu toe. Want daar brengt dit concert verandering in! Rechtstreeks uit de 'Barrio Santiago' (Sint Jacobswijk), een zigeunerwijk in Jerez de la Frontera met een lange en grote traditie op het vlak van flamenco, nodigen we artiesten uit voor de uitvoering van een onvervalste Misa Flamenca. De zangers en gitaristen voeren deze Misa namelijk wekelijks uit in de gebedsdienst.

MUSICA SACRA MAASTRICHT IS EEN COPRODUCTIE VAN Stichting Musica Sacra en Theater aan het Vrijthof Maastricht. Filmselectie i.s.m. Lumière.

DIRECTEUR BESTUURDER Jean Boelen, directeur Theater aan het Vrijthof Maastricht
PROGRAMMACOMMISSIE Jacques Giesen (voorzitter); Jos Leussink (adviseur); Sylvester Beelaert, Fons Dejong, Susanne van Els, Bas Geerts en Lieke Wijnia
RAAD VAN TOEZICHT Jean Jacobs (voorzitter), Michel Cobben, Barbara de Heer, Bas Huyser en Eddy Klomp

PROJECTLEIDING & FONDSSENWERVING Fons Dejong **MARKETING & PUBLICITEIT** Hetty van Dongen **PRODUCTIE** Raf Meijers **REDACTIE** Philip Leussink, Jacinta Wetzter, Sylvester Beelaert en Fons Dejong **VORMGEVING** Philip Leussink **UITBALIE** Flora Minis en Susan Meisen **TECHNISCHE COÖRDINATIE** Sander Rondon **FACILITAIR** Nandi Nijsten **FINANCIËN** Jos Spauwen

MUSICA SACRA MAASTRICHT is lid van De Verenigde Podiumkunstenfestivals.

MUSICA SACRA MAASTRICHT wordt mede mogelijk gemaakt door Fonds Podiumkunsten, Provincie Limburg, Gemeente Maastricht, Theater aan het Vrijthof, Elisabeth Strouven Fonds, Stichting Kanunnik Salden Nieuwenhof, de Vrienden van Musica Sacra Maastricht en alle (concert-) locaties en samenwerkingspartners. De activiteiten worden mede mogelijk gemaakt door anonieme giften van particulieren. **MEDIAPARTNERS** NPO Radio4, NTR, KRO NCRV, L1, Dagblad de Limburger, RTV Maastricht.

STEUN HET FESTIVAL Voor een bijdrage vanaf € 40 geniet u als Vriend van Musica Sacra Maastricht vele voordelen. Zie voor meer informatie en aanmelding www.musicasacramaastricht.nl/vriend.

STICHTING MUSICA SACRA Vrijthof 47, 6211 LE Maastricht
info@musicasacramaastricht.nl • www.musicasacramaastricht.nl

[f facebook.com/MusicaSacraMaastricht](https://www.facebook.com/MusicaSacraMaastricht) • [@FestivalMSM](https://twitter.com/FestivalMSM) | #MSM2019